

A Sáros-fürdő sokmilliós költségtöbblete.

— Hozzászólás. —

Szakember kezéből kaptuk a következő cikket:

A főváros drágán épít. Ez tény, ezt mindenki tudja. Ezen meg nem ütök már senki, ez természetes, magától értetődő valami. Ezen változtatni a mai rendszer nem tud vagy nem akar. Nem tud, mert a hozzáértés hiányzik és ahol esetleg megvan a hatáskör, nem akar, mert *ami a köznek drága, az egyeseknek és sokaknak hasznos.*

Mindez a Sáros-fürdő építkezés horribilisen megnövekedett építési költségeinek tárgyalása alkalmából jut eszembe, de ugyanugy alkalmazható a főváros bármely építkezésére.

Miért épít drágán a főváros, miért kerül majdnem minden építkezése sokkal többbe az előirányzott költségeknél? A hozzáértés hiányából eredő gyöngye ellenőrzés mellett az *előirányzatok nem készülnek a kellő gondossággal*, előrelátással, szóval szakértelemmel s így utólag oly *szükséges* kiadások állanak elő, amelyekre senki nem gondolt. Amikor a hatalmas túlköltekezés *rendszerre* vált, nem szabad-e föltételeznünk azt is, hogy az *szándékos*, hogy az építési összeget kisebbnek, a jövedelmezőséget nagyobbak föltüntetve, „az aktát” könnyebben elfogadtassák!? Az építkezés folyamán már *befejezett tények* előtt állunk. A szükséges munkálatokat el kell végezni, a megcsinált munkát meg kell fizetni.

De ezenkívül is vannak túllépések. Az *építkezés folyamán* újabb és újabb eszmék, újabb és újabb tervek merülnek föl, amelyek, ha befolyásos urak agyában születtek, meg is valósulnak. Azt állítják, hogy *szükséges*, de elő nem irányzott vagy pedig újabb *hasznos ideák* fölvetődése által létesített munkák költségeiről van szó és hogy mindkét esetben a több költségért tényleg több és hasznos, szükséges munkát kapunk. Ez az állítás azonban csak látszólag igaz. Mindkét esetben *súlyos hibák és mulasztások történnek. Kellő szakértelemmel készült előirányzatból szükséges munkának kimaradnia nem szabad*; újabb ideák és tervek létesítéséről pedig nem utólag, *ötletszerűen*, hanem kellő gondossággal és előrelátással előkészítve, előzetesen kell gondolkozni. Az utólagos munkák mindig aránytalanul többbe kerülnek, mint az előzetesen megállapítottak és kialakítottak, viszont az utólag fölmerült eszmék és tervek keresztülvételének szükséges és hasznos voltát, rentabilitását nagyon kétségbe lehet vonni. Rendesen csak szeszélyről, pillanatnyi *ötletekről van szó*, amelyek esetleg

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tár:

613.47

Hely

Székesfővárosi (János)

Idő

1913

Személy

Szerző

Cím A Sáros-fürdő sokmilliós költségtöbblete.

Forrás:

Népszava

Bp.

(Hely)

1913 11/5

(Idő)

(Köt. v. füz.)

ismét megváltoznak vagy újabbaknak adnak helyet, igen sokba kerülnek és nagy túllépéseket okoznak.

A Sáros-fürdő építkezésénél az építési tervek a munka megkezdésekor nem voltak teljesen készen, utóbb meg a már elkészült tervek is folyton és napról-napra változtak és *változnak* még ma is. Amit ma építenek, azt holnap lebontják és újból megépítik nem mindig az egészséges előnyére. Ezek még az előbbieknél is drágább munkák, nemcsak azért, mert kétszer készülnek, hanem ezeknek drágításához a *számlatechnika fejlettsége* is hozzájárul, nem egységáruk szerint számoltatván el, hanem munkaóra és fölhasznált anyagmennyiség szerint ugynevezett *regie-számlán. A regie-számla pedig minden építővállalkozónak ideálja.*

Az adminisztráció rejtelmén és nehézkességén kívül az itt felsoroltak drágítják a főváros építkezéseit, okozzák az előirányzatok túllépését. Mindezek kellő gondosság, szakértelem és ellenőrzés mellett elkerülhetők volnának. A milliós túllépéseket azonban *nem itt* kell keresni, mert ezen szabálytalanságok és hibák által előálló többletek nem tesszik ki az előirányzatok többszörösét, csak legföljebb egy hányadát, mondjuk — egy harmadát. A milliós többletek, a többszörös túllépések, az építkezésnél érdekelt építésszek, vállalkozók, szállítók, telektulajdonosok, stb. bő étvágyának kielégítése következtében jönnek létre.

Ha például a Sáros-fürdő építkezésének történelmi fejlődését vizsgáljuk, azt látjuk, hogy hosszas tervezgetés, vita és megfontolás után megkezdik az építkezést s a meglevő, a fürdő céljaira sem túl nagynak talált telket agyonépítik. A fürdőt szállodával bővítik, azután vendéglőt (óriásit), cukrászdát, miegymást tol-

danak hozzá. Azután megnagyobbítják a fürdőt. Azután kibővítik a szállodát. Az egész épületet egy emelettel magasabbra építik mint eredetileg tervezve volt. Kinőnek a telekből s hogy a gépházát megépíthessék, megvesznek a Kemenes-úton a fürdővel szemközt egy villateltet, hogy a *villák közé fölépíthessék a nagy kéményt* s hogy a szegényebb fürdővendégekről se feledkezzünk meg, az ugynevezett népfürdőt. Végül, hogy a gépházához hozzájuthassanak, megvesznek a Fehérvári-úton két igen értékes bérházat és oda utcát nyitnak. Ez nem megnövekedett építési költsége a Sáros-fürdőnek, ez nem egy harmada az előirányzatnak, *ez milliók kidobása a közgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében*, a Sáros-fürdő építkezés szükséges bővítésének és kiépítésének leple alatt újabb és újabb tervek létesítése, nem tudom, kiknek az érdekében, nem tudom, kiknek a kedvéért, mert, hogy a 13 milliónak a jövedelmezőségét (5% = 650.000 korona) semmiféle ügyosztálynak semmiféle jövedelemszámítása reális alapon igazolni nem tudja, az kétségtelen.

(—?)